Euroopa kodaniku-algatus

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA PIIRKONDADEVAHELISE VÕRDSUSE TAGAMISEKS JA PIIRKONDADE KULTUURI SÄILITAMISEKS

Euroopa kodanikualgatus kui üks ELi peamisi osalusdemokraatia vahendeid võimaldab kodanikel otse Euroopa Komisjonilt taotleda uute õigusaktide esitamist ELi pädevusvalkondades. Euroopa kodanikualgatus võimaldab eurooplastel rohkem kaasa rääkida liidu poliitika kujundamisel alates keskkonnakaitsest kuni sotsiaalse õigluse ja kultuuriliste õigusteni.

Algatus „Ühtekuuluvuspoliitika piirkondadevahelise võrdsuse tagamiseks ja piirkondade kultuuri säilitamiseks“ on osa sellest demokraatlikust protsessist ja väljendab kodanike nõudmist, et ELi ühtekuuluvuspoliitika toetaks õiglust, mitmekesisust ja piirkondliku identiteedi säilitamist.

MILLISED ON ALGATUSE EESMÄRGID?

Algatuses kutsutakse **ELi ühtekuuluvuspoliitikaga** üles:

- **tagama võrdsust** nende piirkondade puhul, mille rahvuslikud, etnilised, kultuurilised, usulised või keelelised omadused erinevad ümbritsevate piirkondade omadest;
- **tagama** neile piirkondadele **võrdsed võimalused** juurdepääsuks ELi rahalistele vahenditele;
- **tagama** nende erijoonte **säilimise** ja piisava majandusarengu, et toetada ELi arengut ja säilitada selle kultuuriline mitmekesisus.

ALGATUSE REGISTREERIMINE

Korraldajad taotlesid algatuse registreerimist 2013. aasta juunis. Komisjon registreeris algatuse lõpuks 7. mail 2019 pärast Euroopa Liidu Kohtu otsust.

Algatus registreeriti eeldusel, et sellega taotletakse komisjonilt selliste õigusaktide esitamist, millega määratakse kindlaks struktuurifondide ülesanded, esmatähtsad eesmärgid ja korraldus, võttes arvesse, et rahastatavad meetmed tugevdavad liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

KAASAMINE

Algatuse raames koguti ELi kodanikelt **1 269 351 kehtivat allkirja,** kusjuures nõutavad künnised saavutati **kaheksas riigis.**

#EUTakeTheInitiative
citizens-initiative.europa.eu

KEHTIVAD ÕIGUSAKTID

Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika juhindub iga programmitöö perioodi jaoks kehtestatud määrustest. Nende hulka kuuluvad ühissätete määrus, milles sätestatakse kõigi asjaomaste fondide ühised eeskirjad, ning eraldi iga fondi kohta kehtestatud määrused. Programmitöö perioodil 2014–2020 oli ühissätete määruseks määrus (EL) nr 1303/2013 ja perioodi 2021–2027 puhul määrus (EL) 2021/1060.

Ühtekuuluvuspoliitika õigusraamistik on alates 2013. aastast, mil selle Euroopa kodanikualgatuse registreerimist esimest korda taotleti, märkimisväärselt arenenud. Määrusega (EL) nr 1303/2013 kehtestati rangemad nõuded diskrimineerimise ennetamiseks, tugevdati partnerluse põhimõtet, kaasates programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse asjaomased kodanikuühiskonna partnerid, ning suurendati läbipaistvust, mis andis kodanikele parema juurdepääsu teabele ühtekuuluvuspoliitika fondidest antava toetuse kohta. Programmitöö perioodil 2021–2027 tugevdati seda õigusraamistikku määrusega (EL) 2021/1060 veelgi ja kehtestati tugevamad mehhanismid, et tagada kooskõla põhiõiguste hartaga.

KOMISJONI VASTUS JA EDASISED SAMMUD

Algatus esitati ametlikult Euroopa Komisjonile läbivaatamiseks 4. märtsil 2025.

Komisjon esitas oma ametliku vastuse 3. septembril 2025, milles märgib järgmist.

- Komisjon jälgib hoolikalt, et ühtekuuluvuspoliitika raames oleks tagatud mittediskrimineeriv juurdepääs liidu rahalistele vahenditele, ning on valmis kasutama kõiki enda käsutuses olevaid vahendeid, et tagada võrdne kohtlemine kogu ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel.
- Lisaks on komisjon järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jaoks teinud ettepaneku tugevdatud ja ajakohastatud ühtekuuluvus- ja majanduskasvupoliitika kohta, millega tagatakse, et liikmesriikides on olemas piisavad mehhanismid, et tagada põhiõiguste harta asjakohaste sätete järgimine kogu riiklike ja piirkondlike partnerluskavade rakendamise ajal. Samuti tagatakse õigusriigi põhimõtete järgimine. Kui liikmesriik neid tingimusi ei täida, peatab komisjon vastavate maksete tegemise.

Komisjon leidis, et tal puudub pädevus määratleda või tunnustada riiklikke piirkondi või muuta riigi halduspiire. Lisaks ei pea komisjon vajalikuks täiendavaid seadusandlikke muudatusi, kuna kohaldatavad aluslepingud ja õigusraamistik juba pakuvad rahvusvähemuste piisavat kaitset ning arvukaid võimalusi toetada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 nimetatud piirkondade loetelu laiendamist, sest piirkondlikud ebasoodsad tingimused tulenevad peamiselt struktuurilistest ja majanduslikest teguritest, mitte kultuurilistest või keelelistest eripäradest.

OLULISED KUUPÄEVAD

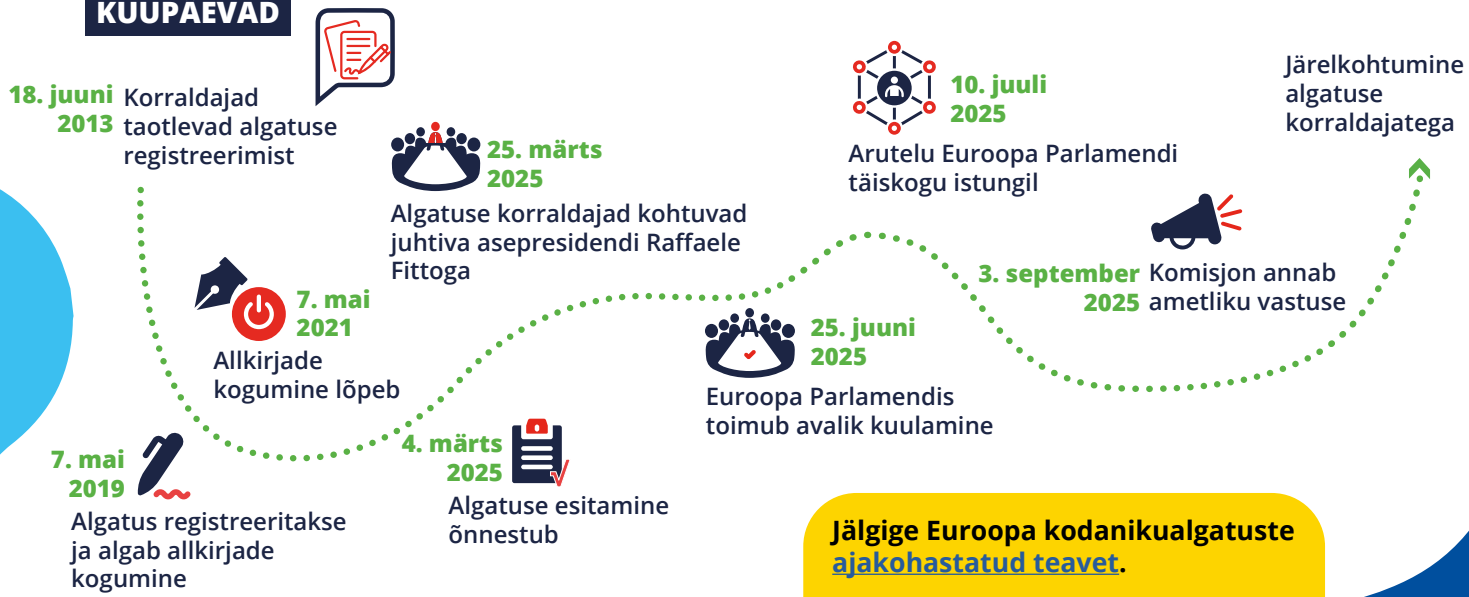

Jälgige Euroopa kodanikualgatuste ajakohastatud teavet.

Tutvuge muude edulugudega Euroopa kodanikualgatuse foorumis.

© Euroopa Liit, 2025.

Print ISBN 978-92-68-31163-9 doi:10.2792/7742723 KA-01-25-014-ET-C
PDF ISBN 978-92-68-31162-2 doi:10.2792/1072327 KA-01-25-014-ET-N
Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2025